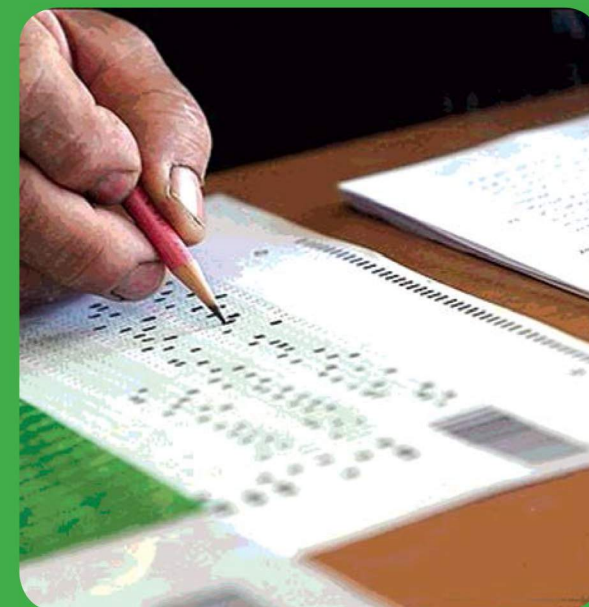

تحلیل آزمون، چرا و چگونه؟

محمّدجواد شهریاری - مشاور تحصیلی

می‌دانیم که آزمون‌های آزمایشی چه نقش تعیین کننده ای در مسیر آماده سازی داوطلبان و دانش آموزان دارند. آزمون‌های آزمایشی باعث افزایش تمرکز مطالعاتی شده و ایده ای مناسب برای برنامه ریزی کوتاه مدت و میان مدت به دانش آموز می دهند. در ضمن شرکت منظم در آزمون‌ها باعث افزایش مهارت‌های آزمون می شود. اما آیا کار فقط با شرکت در آزمون تمام می شود؟

پاسخ به این سوال قطعا خیر است. در صورتی که شرکت در آزمون با تجزیه و تحلیل بعد از آن همراه نشود تاثیر کافی و مناسب بر روند یادگیری نخواهد داشت. در واقع از این نظر می توان گفت شرکت در آزمون و متعاقب آن تحلیل آزمون تکمیل کننده ی فرایند یادگیری است. کارنامه ی آزمون می تواند آینه ی تمام نمایی از وضعیت علمی و عملکرد مطالعاتی دانش آموز باشد.

برای اینکه تحلیل درستی نسبت به نتیجه ی آزمون داشته باشیم باید به چند نکته توجه کنیم.

اول اینکه نتیجه ی آزمون هر چه که باشد نباید باعث غرور و یا سرخوردگی شود. یادتان باشد که آزمون صرفا یک ابزار ارزیابی است که شما را نسبت به وضعیت تان آگاه تر می کند. پس باید از این ابزار درست استفاده کنید تا بتوانید روند مطالعاتی خود را تصحیح کنید.

آزمون برای پیدا کردن نقاط ضعف و قوت شماست. پس باید آنرا جدی بگیرید. حداکثر سعی خود را بکنید تا به سرفصل آزمون برسید. روی درس‌ها درست برنامه ریزی کنید. به این صورت پس از آزمون و دریافت کارنامه می توانید برآورد درستی نسبت به وضعیت خود داشته باشید و برای برطرف کردن نقاط ضعف خود برنامه ریزی کنید.

بسته به اینکه آزمون تکدرس باشد یا جامع و تشریحی باشد یا چند گزینه ای، ارزیابی متفاوت خواهد بود. آزمون‌های تکدرس بیشتر جنبه ی آموزشی دارند و عدم موفقیت در آن‌ها صرف نظر از درجه ی سختی می تواند نشانگر این باشد که درس را خوب متوجه نشده اید یا زمان کافی برای مطالعه و مرور در نظر نگرفته اید. اما وضعیت در مورد

آزمون‌های جامع که ترکیبی از دروس مختلف است کمی پیچیده تر است.

در تحلیل آزمون‌های جامع باید دو مورد را در نظر بگیرید. یک تحلیل درست کارنامه و دوم بررسی وضعیت درس به درس و تک تک پرسش‌ها.

کارنامه ی آزمون‌های جامع حاوی نکات سودمندی است و ارزیابی درست کارنامه می تواند اطلاعات خوبی به شما بدهد. آزمون‌های جامع غالبا رقابتی است، بنابراین کارنامه ی اینگونه آزمون‌ها نه تنها اطلاعات زیادی درمورد عملکرد شما تقدیمتان می کند بلکه نشاندهنده ی وضعیت سایر داوطلبین و مقایسه شما با آن‌هاست.

رتبه ای که در آزمون کسب کرده اید و تعداد کل شرکت کنندگان وضعیت کلی شمارا نشان می دهد. اما در درس‌های مختلف وضعیت کمی متفاوت است و باید جداگانه دروس را تحلیل کنید. ممکن است در یک درس با کسب درصد بالایی تراز چندان مناسبی کسب نشود ولی در درسی دیگر با کسب درصدی پایین تر تراز بالاتری کسب شود. در نتیجه رتبه شما در درس دوم در بین کل شرکت کنندگان نسبت به درس اول به تر خواهد بود. این وضعیت می تواند ناشی از درجه سختی بیشتر سوالات درس دوم باشد. اما عملکرد ضعیف کلی در یک درس یعنی آن درس در برنامه ریزی شما مورد توجه قرار نگرفته است یا بیش از حد به خود مطمئن بوده اید و ارزیابی درستی از وضعیت خود نداشته اید. می بینید که می توانید از تحلیل آزمون چگونه برای تصحیح روند مطالعاتی خود استفاده کنید و برای رسیدن به اهدافتان در آزمون بعدی برنامه ریزی درست تری انجام دهید.

قسمت دوم تحلیل مربوط به ارزیابی پاسخبرگ و بررسی عملکرد درس به درس و سوال به سوال است. در این قسمت بهتر است برگه های تحلیل آزمون برای خود طراحی کنید و علت اینکه به سوالی پاسخ نداده اید و یا پاسخ اشتباه داده اید را مشخص کنید و راهکار برطرف کردن این نقیصه را هم پیدا کنید.

نکته ی مهم و قابل ذکر در اینجا این است که از تست هایی که پاسخ درست داده اید هم نباید غفلت کنید زیرا ممکن است حاوی نکته ی آموزشی باشد که شما به آن توجه نکرده اید و همچنین ممکن است با استدلال اشتباهی تصادفاً به پاسخ درست رسیده باشید. مباحث مربوط به سوالات را در نظر بگیرید و ببینید احياناً بیش تر اشتباهات مربوط به مبحث خاصی است یا نه.

در مورد پرسش هایی که پاسخ نداده اید یا پاسخ اشتباه داده اید احتمالات مختلفی ممکن است. ممکن است این وضعیت در اثر ضعف علمی یا نرسیدن به سرفصل آزمون باشد که هر کدام راهکار مربوط به خود را دارد. این ضعف را باید با برنامه ریزی بهتر برطرف کنید. وقت بیش تری برای آن درس یا آن مبحث اختصاص دهید و با دقت مباحث را مطالعه کنید.

ممکن است در بعضی مباحث تسلط کافی نداشته اید. یعنی درس را بلدید و فهمیده اید ولی هنوز به درجه ی تسلط نرسیده اید. باید بیش تر تمرین کنید و از نمونه سوالات متنوع تر استفاده کنید.

ممکن است در مبحثی دچار فراموشی شده اید که نشان می دهد باید در برنامه ی خود مرور آن درس و مبحث را قرار دهید.

ممکن است در محاسبات دچار اشتباه شده باشید یا صورت سوال را خوب نخوانده اید.

ممکن است در رسیدن به جواب بی دقتی کرده باشید. تمام این ها راهکارهای ساده و در عین حال موثری دارند. فقط باید اراده کنید، وقت کافی بگذارید و آزمون خود را تحلیل کنید و برای هر کدام از اشتباهات خود راهکاری بیابید.

